במרחב

מרוקו
השיטה הצרפתית

כל פעם שהצרפתים ממנים שולטן במרוקו, נהוג שכל ראשי השבטים של המדינה ית־כנסו באולם־הכתר ברבאת, הבירה, יתחתמו על הצהרת אימונים לשליט החדש. אולם תמיד נמצאו כמה נכבדים שלא אהבו במ־יוחד את הבחירה, נעדרו מן הטכס. אלה היו ה„זעלאנין" — הבלתי־מרוצים.

השבוע היה מספר הבלתי־מרוצים, שנעדרו מטכס הכתרתו של סידי מוחמד בן ערפה, קטן בהרבה מן המקובל. רק 10 מבין 346 ראשי השבטים והנכבדים סירבו להכיר בו כאדונם ומלכם החוקי: אחדים מתוך הס־ענה כי השולטן המודח, בן יוסוף, הנו עדיין השולטן החוקי בעיניהם, השאר מתוך סירוב להכיר בזכותה של צרפת למנות או לפטר שולטנים, שהם ראשי האיסלאם ומחזיקי ה־שלטון במרוקו.

מי יכוך לעזור? השולטן המודח, שה־צרפתים הרשו לו, ברוב חסדם, לקחת עמו שתים מנשותיו לגלותו באי קורסיקה, פנה מיד לליגה הערבית בקהיר. אולם הוא ידע כי לא היא ולא המדינות האסיאתיות המאו־גדות יחד אתה, אינן מהוות את משענתה האמיתית של תנועת העצמאות המרוקאית.

מאז סוף מלחמת העולם, באה התמיכה העיקרית במפלגת אל־איסתיקלאל מצד האמ־ריקאים. הם ראו בה תחליף לתנועה קומו־ניסטית קיצונית, לא טרחו אף להסתיר את רוגזם על צרפת שנלחמה במפלגה זו בעק־שנות. הם הקימו שדות־תעופה ענקיים, מהם יוכלו להמריא מטוסים נושאי פצצות אטום עד לרוסיה, ניסו לרכוש את אהדת הערבים, לחצו על צרפת שתחזק את ידי השולטן.

אולם האינטרסים שלהם היו יקרים לצר־פתים יותר מעניניה של אמריקה. הם הח־ליטו להחזיק בשלטון מלא במרוקו, ויהי מה.

האמריקאים כועסים. הדחתו של סי־די בן־יוסוף לא באה כאפתעה — אך האמרי־קאים לא יכלו, בכל זאת, להסתיר את כעסם. אם ימשיכו בתמיכתם באל־איסתיקלאל ובשול־טן המודח, יעוררו הצרפתים את שבטי הבר־ברים לפעולה; אם יתמכו בצרפתים ובשולטן החדש, יחודש גל הטירור והמאבק הלאומי.

הדבר שהרגיז במיוחד את האמריקאים לא היה עקרוני. הם פשוט כועסים על הצר־פתים שהרסו לחלוטין כל אפשרות של אותו שקט פנימי האהוב והחשוב כל כך לאמרי־קאים, בכל מקום אסטרטגי.

איראן
חלום שהתגשם

מאז הדיחו האנגלים את ריזא שאח פחלוי מן השלטון, בשנת 1941, חלם פאוזוללה זאהדי, אחד הגנרלים שהיו מקורבים אישית לשאח, על היום בו יוכל לארגן התקוממות עממית וצבאית, לכבוש את הבירה ולהחזיר את השאח.

בגלל שאיפתו נכנס זאהדי לצרות: הוא ניהל משא ומתן עם סוכנים גרמנים, הסית את השבטים. לבסוף שלחו האנגלים לאיס־פהאן, עיר מושבו בדרום איראן, קפטן ופ־לוגה של חיילי קומנדו, שחספו את הגנרל מארמונו, מבלי שאיש ירגיש בכך.

המלחמה נגמרה, השאח הזקן מת בגלותו. בנו, מוחמד ריזא, השאח החדש, החזיר את זאהדי לאיראן, מסר לו שוב את פיקודו בצבא.

שי לשאה. לפני שבוע, באיחור של 12 שנים, הגשים הגנרל, בעל הפנים החדים, את חלומו. הוא כבש את טהראן הבירה, בראש יחידות צבא והמוני מתמרדים, הגיש את כס המלכות כשי לשאח הגולה.

אמנם לא נעשה הדבר נגד רצון האנגלים. להיפך — הם שמחו להיפטר ממוסאדק, מל־אים־הנפט הדימגוגי, קיוו כי עם ראש הממ־שלה החדש יוכלו לבוא לידי הסכם. מניות החברה האנגלית־איראנית עלו בבורסה.

אך זאהדי לא נתן להם תקוות יתרות. בנ־אומו הראשון הודיע: הנפט ישאר מולאם, אף מדינה זרה לא תורשה להתערב בענייניה הפנימיים של איראן. האנגלים לא ידעו אם היה זה גילוי של קנאות לאומית או שרידי השנאה שהחטיפה השאירה בלבו של הגנרל. אך הם קיוו שזו רק שינאה.

כי על קנאות לאומית קשה להתגבר, כפי שהוכיח ד"ר מוחמד מוסאדק הזקן, אך טרם הוכח שאין מחיר לשנאה.

מיסטר קלין אינו יודע רחמים

קלין יגן על בריאות משפחתך.
לא די בנקוי רגיל של הכלים והמטבח. נקיון יסודי, מטבח היגייני — מבטיח רק קלין.

קלין אינו חס על הכלוך. מיליוני בועות הקצף שלו מתקיפות את הלכלוך, ממיסות את השומן ומשאירות את המטבח נקי ללא דופי.

כלים ודברי זכוכית — מבריקים ונוצצים לאחר ההדחה — ואין כל צורך בניגוב.

קלין מנקה הכל — כלים, רצפות ומלבושים.

דרשי קלין בקופסת הקרטון עם המשבצות הירוקות.

מוסדות ומפעלים משתמשים במשחת „קלין" באריזה הגדולה.

במקום סבון, נוזל או חול מיסטר קלין ינקה הכל.

תוצרת „קדימה" חיפה.

מיסטר קלין

רק 2 שעות
מתל־אביב עד
רומא

עם צפורי הכוכ „ארגונאוט"

כיוון אחד	הלוך ושוב
146.600	263.900

אינפורמציה והזמנה על ידי כל סוכני סיעות מוסמך או בי. או. סי. כי.

תל־אביב
רחוב הס 4, טל. 67947־8
ירושלים
מלון המלך דוד אנקס טל. 3581
חיפה
בנין בנק ברקליס, דרך העצמאות 65
טל. 6589

טוס עם ב.או.איר

British Overseas Airways Corporation

מרפסתך היא שימושית
דירתך היא קרירה
עם סוכך מתוצרת

הסוכך
WASSOCHECH

רחוב הרצל 89, תל־אביב, טל' 5473.
„הסוכך"

צינקוגרפיה
יונה רינדזונסקי
רח' הקישון 6, תל־אביב

גלופות קו גלופות רשת

קוראי „העולם הזה" בחיפה

שמספרו גליונות לכריכה, מתבקשים לקבל בהקדם את הכרכים אצל סוכנות גדעוני
רחוב הרצל 61, חיפה.

מורה לרקודים? „סמי"
שדרות רקפ"ח 26 תל־אביב

נקה לנולין שמפו
יופי לשערות בעשותן מבריקות ורכות כמשי
הוא כה עדין — אפשר לי־השתמש בו מדי יום בי־יומו.
כה חסכוני — כמות קט־נה נותנת קצף רב.
נפי עוד חיום להשתמש כ־

לנולין שמפו נקה

דבש תנובה
טבעי ומזין

הנהלת חברות ענק

הנערכת במשותף על ידי מערכת „העולם הזה" והנהלת „ארטיק" מודיעה בזה שאת סדרות חמשת המקלות המסומנים אפשר למסור תמורת קבלה מודפסת במקומות האיסוף הבאים:

תל־אביב: מערכת „העולם הזה" רח' גליקסון 8.
קפה עטרה, רחוב אלנבי 54.
ירושלים: קפה „אלנבי", רחוב המלך ג'ורג'.
חיפה: „טמפו" רח' הרצל 59, משרד „ארטיק" רח' הפועל 12; „לארו", רח' נורדוי 1.
טבריה: מזנון קוריץ, ליד אגד.
נתניה: המאירי ושות', סוכני „ארטיק".
חדרה: מזנון „אגד".